

AP 5-6 VÆRD AT VIDE OM SAMTYKKE OG PERSONDATA

STØTTET AF

Promilleafgiftsfonden for landbrug

Højere bøder, hvis samtykket ikke er i orden, betyder formentlig, at du oftere vil blive bedt om at give samtykke til, at dine data behandles. Læs her om, hvad samtykke er for en størrelse, og hvad det indebærer for dig at give samtykke.

Indhold:

1. [Hvad er et samtykke?](#)
2. [Hvordan gives samtykket?](#)
3. [Frivilligt](#)
4. [Specifikt](#)
5. [Informeret](#)
6. [Utvetydig viljestilkendegivelse](#)
7. [Tilbagekaldelse af samtykke](#)
8. [Hvis dine data behandles uden et gyldigt samtykke](#)
9. [Hvis det er dig selv, som er dataansvarlig!](#)

Det er kun lovligt at behandle – det vil sige registrere, opbevare, videregive med videre - oplysninger om andre personer i nogle ganske bestemte situationer. En af de situationer er, at den, som oplysningerne vedrører - i dette tilfælde dig - har givet samtykke til, at oplysningerne behandles.

Det er den person, virksomhed, myndighed, forening med videre, der vil behandle dine persondata (den [dataansvarlige](#) eller [databehandleren](#)), som skal sørge for at indhente samtykke fra dig, og dette skal ske, inden vedkommende begynder at behandle dine data.

De regler, der gælder for persondata opremser, hvad der skal til, for at et samtykke er gyldigt.

Alle de betingelser, der nævnes i disse regler, skal være opfyldt.

1. HVAD ER ET SAMTYKKE?

Et samtykke er en tilkendegivelse fra dig om, at du er indforstået med, at dine persondata behandles.

Din tilkendegivelse skal med forordningens ord være:

- afgivet frivilligt
- specifik
- informeret
- utvetydig

Læs om hvad det egentlig betyder her i artiklen under **punkterne 3 - 6**.

[Til top](#)

2. HVORDAN GIVES SAMTYKKET?

Din tilkendegivelse om, at du accepterer behandling af dine persondata, giver du med forordningens ord: ved erklæring eller klar bekræftelse.

Den dataansvarlige skal kunne **bevise**, at du har givet samtykke til den behandling af dine persondata, som den dataansvarlige foretager – ellers er samtykket ugyldigt, og den dataansvarliges behandling af dine data vil være ulovlig. Derfor er det mest hensigtsmæssigt for den dataansvarlige at få dit samtykke enten **skriftligt** eller **digitalt** på en måde, så den dataansvarlige gemmer en digital kopi af samtykket i sit system.

Giver du dit samtykke skriftligt i en **erklæring, der også handler om andet** end samtykke, skal erklæringen være udformet, så du klart kan skelne det, der handler om samtykke fra de andre ting, som erklæringen ellers handler om. Desuden skal sproget være klart og enkelt. Disse regler skal sikre, at det er tydeligt for dig, at sådan en erklæring vedrører samtykke, og hvad du giver samtykke til.

Enhver del af en erklæring, der handler om mere end samtykke, skal overholde disse regler for at være bindende. Er der en del af erklæringen, som ikke opfylder reglerne, vil denne del ikke være bindende.

[Til top](#)

3. FRIVILLIGT

Dit samtykke skal være frivilligt. Heri ligger, at du skal have et **reelt valg og kontrol over**, hvordan dine personoplysninger bruges. Har du ikke det, anses dit samtykke ikke for at være afgivet frivilligt, og det vil være ugyldigt. Er du blevet tvunget til at give dit samtykke, er det

ugyldigt uanset hvem, der har tvunget dig – den dataansvarlige eller andre.

Hvis det, at du siger nej til at give dit samtykke, medfører **negative konsekvenser** for dig – for eksempel at du bliver smidt ud af en forening, hvis du ikke vil have dit portrætfoto på foreningens hjemmeside – anses du ikke for at have et reelt og frit valg. Giver du samtykke, er det ikke frivilligt.

Et andet eksempel, hvor der kan være tale om en negativ konsekvens, er, hvis du i forbindelse med køb af en vare eller tjenesteydelse får **meromkostninger ved at sige nej** til at give samtykke til behandling af dine persondata.

Hvis en **kontrakt** om køb af en vare eller en serviceydelse er **betinget af**, at du har givet samtykke til behandling af persondata, som **ikke er nødvendig** i forbindelse med dette køb, vil dit samtykke ikke blive anset for frivilligt.

Er der et **ulige forhold** mellem dig selv og den dataansvarlige, **kan** det betyde, at dit samtykke ikke anses for frivilligt. En situation, hvor der **kan** være et skævt forhold er, hvor den dataansvarlige er en offentlig myndighed, som du ansøger om en ydelse.

[Til top](#)

4. SPECIFIKT

At samtykket skal være specifikt betyder, at det **klart og tydeligt skal fremgå, hvad du helt konkret** giver samtykke til. Det er derfor et krav, at det fremgår, hvilket eller hvilke formål, den dataansvarlige indsamler dine persondata til. Dette er vigtigt, fordi den dataansvarlige ikke må behandle dine persondata på måder, der er uforenelige med dette eller disse formål. Et formål kan være opfyldelse af en kontrakt mellem dig og den dataansvarlige.

Er der **flere formål**, skal den dataansvarlige indhente særskilt samtykke for hvert enkelt formål, som skal behandles på grundlag af dit samtykke. Dette kan ske ved, at samtykke gives i en samlet erklæring, hvor du kan markere for eksempel ved hjælp af afkrydsning, hvilke(t) formål du vil acceptere, at der behandles oplysninger til.

Vil den dataansvarlige senere bruge dine oplysninger til **et andet formål**, end det du allerede har givet samtykke til, skal han eller hun indhente et nyt samtykke hos dig til dette nye formål. Er den dataansvarlige en offentlig myndighed, kan der dog være særlige regler, der bestemmer, at myndigheden må viderebehandle dine oplysninger til et andet formål uden først at indhente et nyt samtykke.

[Til top](#)

5. INFORMERET

Dit samtykke skal være det, man kalder et informeret samtykke. Det betyder, at du skal vide, hvad du giver samtykke til. Den dataansvarlige skal derfor give dig en række informationer, som skal sikre, at du kan træffe din beslutning om at give eller afvise samtykke på et oplyst

grundlag. Der er ingen regler om, hvordan du skal have denne information – du kan i princippet få den både skriftligt, mundtligt eller digitalt, men da den dataansvarlige jo skal kunne bevise, at du har givet et samtykke, der opfylder forordningens regler, vil det mest hensigtsmæssige være, at du får oplysningerne skriftligt.

Hvilke oplysninger, du skal have, afhænger af den konkrete situation, idet det handler om at gøre det klart for dig, hvad du siger ja eller nej til. Dog skal du **som minimum oplyses om:**

- Identiteten på den dataansvarlige
- Formålet med den påtænkte behandling af de oplysninger, du afgiver
- Hvilke oplysninger, der behandles
- Hvilken behandling, der skal ske
- At du til enhver tid kan trække dit samtykke tilbage.

Hvis du bliver bedt om samtykke samtidig med, at den dataansvarlige indsamler oplysningerne hos dig, falder kravet om information om samtykket sammen med den **almindelige oplysningspligt**, som den dataansvarlige har over for dig i forbindelse med indsamling af data.

[Til top](#)

6. UTVETYDIG VILJESTILKENDEGIVELSE

Dit samtykke skal med de ord, der er brugt i forordningen, gives som en utvetydig viljestilkendegivelse.

Med **utvetydig** menes, at samtykket ikke må give anledning til tvivl.

At du skal give dit samtykke som en **viljestilkendegivelse**, vil sige, at du ved **erklæring eller aktiv handling** giver udtryk for, at du er indforstået med, at dine persondata behandles.

Det kan ske ved underskrift på en erklæring eller ved, at du sætter kryds i et felt ved besøg på en hjemmeside. Det kan også ske ved, at du vælger tekniske indstillinger til informationssamfundstjenester som Facebook, Instagram og Snapchat.

Det kan være tilstrækkeligt, at du accepterer en erklæring om samtykke, som den dataansvarlige har udformet på forhånd, hvis du giver din accept ved en aktiv handling som for eksempel at klikke på et felt på en hjemmeside, der tydeligt oplyser dig om, at klikket på dette felt medfører samtykke til behandling.

Derimod kan du **ikke give samtykke ved at forholde dig passivt**. Tavshed, allerede afkrydsede felter på hjemmesider eller inaktivitet opfylder ikke kravet om en utvetydig viljestilkendegivelse og kan derfor ikke udgøre et gyldigt samtykke.

[Til top](#)

7. TILBAGEKALDELSE AF SAMTYKKE

Du kan på **ethvert tidspunkt** trække et samtykke tilbage. Den dataansvarlige skal sørge for, at

du kan gøre dette på en måde, der er **lige så let og enkel** for dig, som den måde du gav samtykket på. Tilbagekaldelse behøver dog ikke at kunne ske på samme måde, som da du gav samtykket, men det skal være lige så let. Har du for eksempel givet samtykke ved at klikke en enkelt gang med musen på en hjemmeside, vil det ikke være lige så let og enkelt for dig, hvis tilbagetrækning kræver, at du skal ringe til en butik i dennes åbningstid.

Det må **ikke have skadevirkning for dig**, at du trækker dit samtykke tilbage, og det vil derfor ikke være lovligt at pålægge dig at betale et gebyr i forbindelse med en tilbagekaldelse.

Den dataansvarlige skal **oplyse dig** om din mulighed for at tilbagekalde dit samtykke, og om hvordan du i givet fald gør dette, **inden du giver dit samtykke**. Har du ikke fået tilstrækkeligt med information, er samtykket ikke gyldigt.

VIRKNINGEN AF TILBAGEKALDELSE

Tilbagekalder du dit samtykke, vedrører tilbagekaldelsen kun den **fremtidige behandling** af dine persondata – ikke den behandling, der allerede er sket.

Udgangspunktet er, at den dataansvarlige skal **stoppe med at behandle** dine persondata hurtigst muligt efter, at du har tilbagekaldt dit samtykke. (Det gælder også opbevaring af dine data, da opbevaring i sig selv er en behandling).

Udgangspunktet om behandlings-stop gælder kun de data, der behandles **på grundlag af samtykket**. Behandler den dataansvarlige **andre oplysninger** om dig, hvor der er et **andet lovligt behandlingsgrundlag** - det kan være en kontrakt mellem jer - kan han/hun fortsætte med at behandle disse data på grundlag af denne kontrakt.

Er der et andet behandlingsgrundlag, som den dataansvarlige kan behandle de data efter, som før var omfattet af samtykket, kan han/hun også fortsætte med at behandle disse data. I denne situation skal den dataansvarlige altså ikke stoppe behandlingen af dine data, selvom du har tilbagekaldt dit samtykke.

Fortsætter den dataansvarlige med at behandle dine data, skal du have **besked om, at det foregår** – hvad det nye behandlingsgrundlag er, hvad formålet med behandlingen er og så videre.

Hvis behandlingen af dine data er sket udelukkende på baggrund af dit samtykke, og du tilbagekalder dette, og den dataansvarlige ikke har et andet lovligt grundlag at fortsætte behandlingen efter, har du krav på, at den dataansvarlige **sletter dine data**.

[Til top](#)

8. HVIS DINE DATA BEHANDLES UDEN ET GYLDIGT SAMTYKKE

Hvis dine data behandles uden et gyldigt samtykke fra dig – og der heller ikke er et andet grundlag, som gør det lovligt for den dataansvarlige at behandle dine oplysninger uden dit

Samtykke – kan den dataansvarlige få en bøde på op til 4 procent af sidste regnskabsårs samlede globale omsætning, hvis der er tale om en virksomhed og ellers op til 20 millioner Euro.

[Til top](#)

9. HVIS DET ER DIG SELV, SOM ER DATAANSVARLIG!

Vær opmærksom på, hvis det er dig, der behandler andre personers data, at det så er dig, der skal sørge for at indhente gyldigt samtykke i de tilfælde, hvor samtykke er påkrævet.

Husk, at du altid kan kontakte din DLBR-rådgiver, hvis du er i tvivl!

[Til top](#)